Sikkim Public Service Commission

Main Written Examination for the Post of Assistant Professor for Sikkim Institute of Higher Nyingma Studies under Education Department

PAPER II

NYINGMA PHILOSOPHY

Time allowed: 3.00

Maximum Marks: 200

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Read the instructions carefully before answering the questions: -

1. **IMMEDIATELY AFTER THE COMMENCEMENT OF THE EXAMINATION, YOU SHOULD CHECK THAT THIS BOOKLET DOES NOT HAVE ANY UNPRINTED, TORN OR MISSING PAGES OR ITEMS. IF SO, GET IT REPLACED BY A COMPLETE TEST BOOKLET.**

2. Please note that it is the candidate's responsibility to fill in the Roll Number carefully without any omission or discrepancy at the appropriate places in the ANSWER SHEET. Any omission/discrepancy will render the Answer Sheet liable for rejection.

3. Do not write anything else on the Answer Sheet except the required information.

4. **This Paper is divided into Part I, Part II and Part III. All the parts are compulsory.**

5. **The total marks for this paper is 200.**

6. After you have completed filling in all your responses on the Answer Sheet and the examination has concluded, you should hand over the Answer Sheet to the Invigilator only. You are permitted to take with you the Test Booklet.

DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE ASKED TO DO SO

SUBJECT: **NYINGMA PHILOSOPHY** (རང་གཞུང་། རྒྱ་གཞུང་།)

Time: 3 hours **200 Marks**

PART I NYINGMA PHILOSOPHY & BUDDHIST PHILOSOPHY (རང་གཞུང་། རྒྱ་གཞུང་།) **100 Marks**

ཀ༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་བདུན་ལས་ལྔ་ལ་ལན་འབྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། **5x10= 50 Marks**

༡༽ མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཐབས་འབྲས་གསུམ་ངོས་འཛིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་བཅས་འབྲིས།

༢༽ བཀའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་སོ་སོའི་ལུགས་ལྟར་འབྲིས།

༣༽ ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་གཏུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ། སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དང་ཐོབ་པའི་གེགས་བཅས་མ་ནོར་བར་འབྲིས།

༤༽ གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་དགེ་སློང་མའི་སྡོམ་རྒྱུན་ཆད་ཚུལ་དང་། སླར་ཡང་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་མིན་རྒྱུ་མཚན་བཅས་འབྲིས།

༥༽ དབུ་མ་སྔ་རབས་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་བྲིས་ཏེ། རང་ལུགས་གང་གི་ལུགས་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་འབྲིས།

༦༽ རང་ལུགས་ལ་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཁས་ལེན་དང་མི་ལེན་རྒྱུ་མཚན་བརྗོད་དེ་གཞན་སེལ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་སྐོར་འབྲིས།

༧༽ ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བསྟན་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཙ་ཚིག་གི་གོ་དོན་བཀྲལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།

ཁ༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་བདུན་ལས་ལྔ་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༦ རེ་ཡོད། 5x6= 30 Marks

༡༽ བཀའ་སྒྲུར་སྒྲིར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་ཕྱིར་རོལ་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་དགོས་གསུངས་ན། རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ནང་གི་ཤེས་པ་ཕྱིར་རོལ་དུ་ཞེན་པའི་ཁྱབ་པས་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་ལམ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལམ་ཞེས་པ་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་མཛད་དགོས་སམ།

༢༽ མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་ཐལ་རང་གང་གི་གཞུང་ཡིན། གཞན་གྱིས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་དེ་འཐད་དམ་མི་འཐད་རྒྱུ་མཚན་བྲིས།

༣༽ གཞི་གྲུབ་ན་རང་སྟོང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ན། ལས་འབྲས་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་མཛད་དགོས་སམ།

༤༽ རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འགལ་བ་མེད་ན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ལེགས་ལྡན་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དགག་པ་མཛད་པ་རེད་དམ།

༥༽ གཅེར་བུ་པ་ལའང་འདུལ་ཁྲིམས་སྲུང་རྒྱུ་ཡོད་པས། དེ་དག་གིས་མངོན་མཐོའི་རྒྱུ་དང་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་བྱེད་དམ། བྱེད་ན་ནང་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གང་ཡོད་དམ།

༦༽ གལ་ཏེ་སྒྲ་དེ་ཤེས་རྗོ་བོ། །དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ལས་དོན་སྤྱི་ཤེས་པར་བསྟན་ན། སྒྲ་མཚན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལམ་ཞེ་ན་ལན་ཇི་ཡོད།

༧༽ ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པས། མ་ཁྱབ་ན་མཁན་ཆེན་ཞི་འཚོས། རྣམ་ཤེས་བེམ་པོ་རང་བཞིན་ལས།། བཟློག་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཚུལ། ཁྱབ་ན། གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེ་ན་ལན་ཇི་ལྟར་མཛད།

ག༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་བཅུ་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༢ རེ་ཡོད། 10x2= 20 Marks

༡༽ མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བྲིས།

༢༽ རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བྲིས།

༣༽ རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་རྟོགས་བྱ་ངོས་བཟུང་།

༤༽ དབུ་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བྲིས།

༥༽ རང་རྒྱུད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བྲིས།

༦༽ སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བྲིས།

༧༽ དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤང་བྱ་ངོས་འཛིན།

༨༽ དབུ་མ་རྒྱན་དེ་ཐལ་རང་གི་རྒྱན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་བྲིས།

༩༽ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བཅས་བྲིས།

༡༠༽ བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྲིས།

PART II TIBETAN GRAMMER & POETRY (སུམ་རྟ་བ། རྟགས་འཇུག་དང་སྙན་ངག) 50 Marks

ཀ༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ལྔ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཡང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

༡ ཡི་གེའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བྲིས།

༢ སྔོན་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཞི་ཁ་གསལ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བྲིས།

༣ བདག་གཞན་དུས་གསུམ་གྱི་གོ་དོན་བྲིས།

༤ རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་ཇི་ཡོད་ཁ་གསལ་བྲིས།

༥ སྐྱོན་སེལ་གྱི་གོ་དོན་དགོས་པ་རྣམས་གསལ་བར་བྲིས།

ཁ༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཡང་ ༥ རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

༡ རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་རྗེས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བྲིས།

༢ དངོས་པོ་གཞན་དང་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་བྱ་ཡུལ་བར་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་དམ།

༣ སྙན་ངག་ལ་ཉམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་མི་འདྲ་བ་བཞེད་ལུགས་ཇི་འདྲ་ཡོད་དམ་དཔྱོད།

ག༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ལྔ་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༢ རེ་ཡོད། 5x2= 10 Marks

༡ སྐར་བསྡུའི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བྲིས།

༢ སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་དང་རྩོམ་པ་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཆ་ཚང་བྲིས།

༣ མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ནང་གསེས་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་རེ་བྲིས།

༤ སྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་གོ་དོན་བྲིས།

༥ ཤེས་བརྗོད་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་བྲིས།

PART III BUDDHIST RELIGIOUS HISTORY (རྒྱལ་རབས།) 50 Marks

ཀ༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ལྔ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

༡༽ བོད་དུ་བི་མ་ལས་མན་ངག་སྙིང་ཐིག་དང་། བཻ་རོས་སེམས་ཕྱོགས་དར་མཛད་ཚུལ་བྲིས།

༢༽ བར་དར་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་གཞུབས་ལ་བབས་ཚུལ་གོ་བདེ་སྙིང་བཏུས་བྲིས།

༣༽ ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཕྲུག་རྗེས་རྣམ་ཐར་སྙིང་བསྡུས་ཤིག་བྲིས།

༤༽ སྦས་ཡུལ་འབྲས་མོ་གཤོངས་གནས་སྒོ་ཐོག་མར་ཕྱེས་ཚུལ་བྲིས།

༥༽ ཆོས་རྒྱལ་མངའ་བདག་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཕུན་ཚོགས་རིག་འཛིན་གྱི་གདུང་རབས་གང་ལས་མཆེད་ཚུལ་བྲིས།

ཁ༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༥ རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

༡༽ འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་བོད་འགྱུར་དང་ལེགས་སྦྱར་མ་དཔེ་གཉིས་ཀར། ལྷ་ལྡན་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། གངས་ཅན་རི་ཡི་ནང་གནས་པའི། ཞེས་སོགས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལུང་བསྟན་པར་གྲགས་པའི་ལུང་ཚིག་གི་གོ་དོན་སྐོར་ལ་དགེ་ཆོས་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་དཔྱད་རྩོམ་མང་པོ་སྤེལ་ཡོད་པའི་བརྗོད་དོན་སྐོར་བྲིས།

༢༽ ཏཱ་ར་ན་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་སོགས་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་ཁག་ཏུ་བཀའ་བསྡུ་རིམ་པ་གསུམ་ཇི་ལྟར་མཛད་ཚུལ་དང་། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་བསྡུ་མཛད་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་དང་། ཡོད་ན། མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་བྲིས།

༣༽ ལྷ་དབང་གཡུལ་རྒྱལ་སོགས་ཆོས་འབྱུང་ཁག་ཏུ། ཁྲི་རལ་གྱི་སྐུ་དུས་སུ། ཡབ་མེས་ཀྱི་དུས་སུ་བསྒྱུར་བའི་གསུང་རབ་ཕལ་ཆེར་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ། ཞེས་གསུངས། འདིར་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་གོ་དོན་བརྡ་རྙིང་གོ་དཀའ་བའི་རིགས་རྣམས་བརྡ་གསར་གོ་བདེ་བར་བརྗེས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གོ་དོན་གཞན་ཡོད་དམ། གལ་ཏེ་དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་ཡབ་དང་མེས་པོ་སྟེ། མི་ཐོག་རེ་གཉིས་སྔོན་གྱི་བརྡ་ཆད་མིང་ཚིག་རྣམས་ཁྲི་རལ་སྐབས་བརྡ་རྙིང་གོ་དཀའ་བ་ཇི་ལྟར་ཆགས་པ་སྲིད་དམ།། དེའི་སྐོར་ཁྱེད་རང་གི་བསམ་ཚུལ་བྲིས།

ག༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ལྔ་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༢ རེ་ཡོད། 5x2= 10 Marks

༡༽ སྔ་འགྱུར་རང་རྒྱུད་ནང་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་བྲིས།

༢༽ ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དེང་གང་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བྲིས།

༣༽ ནང་པའི་དགེ་འདུན་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་གྲེས་འགོ་དུས་ནམ་ནས་ཚུགས་པ་ཡིན་ནམ།

༤༽ འབྲས་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་གཙུག་ནོར་རྣལ་འབྱོར་མཆེད་བཞིའི་མཚན་དང་ལོ་ཚིགས་བྲིས།

༥༽ འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་རབས་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང་སྒྲུབ་མཛད་པ་དང་བྲིས་པའི་ལོ་ཚིགས་བྲིས།